

LAIŠKAS ANŪKAMS

Mano „paukščiukai“, išskridę iš tėvų namų ieškoti savo likimų, sunku suvokti laiko bėgimą! Argi aš iš tiesų esu įkopusi į devintą dešimtį? Labai jus myliu. Bet šiandieną ne apie tai.

Šiandien apie tai, ką girdite iš tėvų pasakojimų, matote televizorių ekranuose. Šiandieną apie 1991 metų sausio 13 dieną - Laisvės dieną. Susimąsčiau. To jausmo, kurį teko išgyventi, nenusakysi žodžiais. Jaudulys prasidėjo dar prieš sausio 13 d. Man nesuvokiama iš kur atsirado tas žmonių susitelkimas! Toks sielos pakylėjimas, ta vienybė. Parlamentas buvo saugomas. Buvo statomos barikados, apkabinėtos šūkais, reikalaujančiais laisvės. Žmonės važiuo iš visos Lietuvos, tūkstančiais stovėjo ištisas paras pasikeisdami. Nuo šalčio gynėsi kūrendami laužus, stiprinosi vilniečių vaisėmis - karšta arbata ar bandele. Arbata ne tik padėjo šilti kūnui. Ji reiškė vienybę, atjautą, dvasinį palaikymą ir stiprino tikėjimą pergale. Šita šalta žiema labai primena anuos metus, tų dienų įtampą, baimę ir nežinią.

Į tas dienas atvedė daug anksčiau prasidėjęs Sąjūdis - grupė organizuotų veikėjų su Vytautu Landsbergiu priešakyje. Sausio įvykių metu juos ir visus kitus susirinkusius parlamento salėje palaikė kunigas Robertas Grigas. Tūkstančiai paprastų žmonių aikštėje juos saugojo ir jais tikėjo. Tuo pat metu pro kitą parlamento pusę, keldami didžiulį triukšmą, demonstruodami savo galybę, važiuo sovietiniai tankai.

Tą kraupią dieną su jūsų seneliu žiūrėjome televizorių. Pamatėme šturmuojant spaudos rūmus. Kas bus toliau? Pajutau stiprų norą eiti „namo“ (tėviškę vis dar vadinu savo namais) ir susitikti su namiškiais. Išėjau. Kelias užpustytas. Brendu per sniegą, o viduje kažkokia baimė. Lyg vaikystėje, kai paniškai bijodavau kylančio juodo debesies, griaustinio ir žaibo. Tas debesis jau kilo. Vilniuje įtampa augo. Tik ne danguje, o žemėje. Žmonės stovėjo ir prie parlamento, ir prie televizijos bokšto. Stebėjome įvykius. Atėjus nakčiai pamatėme važiuojančius tankus. Norėčiau, kad ne tik jums, bet ir jūsų vaikams – mano provaikaičiams – netektų to išgyventi. Žiūrėjau „nukritusia širdimi“. Tankai važiuoja į Marijos giesmę giedančią žmonių minią! Iš kur ta bebaimė minia? Iš kur ta stiprybė? Taip. Tai kova už laisvę.

Džiaugiasi, kad mano sūnus, 3-jų vaikų tėvas Darius 12-os dienos vakare jau buvo grįžęs namo... (kokia aš egoistė) ... Maniau, kad ir kitas sūnus - 2 vaikų tėvas Girėnas, gyvenantis Kaune, bus namuose... Bet ne – jis budėjo Sitkūnuose...

Jūsų tėvų pareigą Tėvynei „pasėjo“ jų tėvas – jūsų senelis. Namuose buvo kalbama apie Tėvynės meilę, visais laikais buvo švenčiama Vasario 16-oji. Tada jūsų senelis atsiverdavo – pasakodavo apie prieškarinę Lietuvą. Džiaugiuosi, kad dabar, jam išėjus, ant jo kapo per visas tautines šventes dega trispalvė žvakė.

Kova nebūna be aukų. Jutau didžiulį žuvusių jaunuolių tėvų ir artimųjų sielvartą. Dabar gi jaučiu ir didelę pagarbą. Žuvusieji buvo pašarvoti didžiulėje salėje. Septyni karstai. Važiavome jų pagerbti ir atsisveikinti. Dabar gailiuosi, kad dukros Jūratės - geros paauglės- bijojau vežtis. Nuvažiavome. Sninga, šalta. Sunku aprašyti ten tvyrojusią nuotaiką. Tiek žmonių, o tokia tyla, kažkoks sunkumas juntamas ore. Tarytum viena šeima gedėtų artimo mirusiojo. Ilgai laukę į salę nepatekome. Nusilenkę ir sukalbėję „Amžiną atilsį“, grįžome namo. Grįždami dar aplankėme prie parlamento sustatytas barikadas, laužavietes.

Prasidėjo tolesnis kelias į Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą. Laikmetis, kurį pragyvenome, buvo didžiulių pasikeitimų, sunkumų ir didelių džiaugsmų metas. Neklysiu pasakiusi, kad Sausio 13-oji liko viena iš įsimintiniausių datų. Norėčiau, kad jūs tai žinotumėt. Jūs, mano „mažyliai“, ir savo atžaloms papasakokit apie tai.

Ačiū, kad džiuginate mane proanūkėmis, kad nepamirštate ir suskrendate į „senelių gūžtą“. Dėkoju už atsisveikinimui skirtus pusnyje paliktus „sniego angelus“!

Jūsų močiutė
Ksavera Šukienė
Piniava, Panevėžio raj.
2021 metai